

været for deres egen Skyld som for Præsterens. Derjom disse havde været Talsmand for, at vi skulde faa en anden Ordning i denne Henseende, saa fik vi den ogsaa, men der har tværtimod kun været Uvillighed for, at den lovgivende Forsamling skulde komme ind paa disse Omraader og forhandle disse Sager. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Johannsen) udtalte, at det var ønskeligt, om man kunde faa en Kirkeordning, at Grundlovens § 75 kunde ske tydeligt, og at vi kunde faa en Kirkeordning ved Lov. Jeg har for nylig læst, hvad der var skrevet af en af Landets mest fremragende og dygtigste geistlige, som udtalte for ikke mere end to Aar siden, at dersom Folketinget og Rigsdagen gik ind paa at forhandle og fastslaa disse Sager, var det for ham et Vidnesbyrd om, at Enden var nær; i den Grad frygtede han for en saadan Ordning, og naar en saadan Tanke gør sig gældende hos en saa fremragende og dygtig Mand som denne, kan det jo ikke undre os, at der er mange, der gaa i samme Spor. Men naar denne Tankegang gør sig gældende, og der skal absolut tages Hensyn til dette, er al Forhandling i Tinget om et saadant Lovforslag ganske forgæves og kan ikke vække nogen Interesse. Hvis man skal komme nogen Begne i saa Henseende, er der ingen anden Vej at gaa, end at man ude i Folket maa arbejde paa, at der kan ske en Løsning af disse Forhold. Vi maa arbejde paa, at den Utilfredshed, som saaledes er til Stede, giver sig mere levende til Kende, end den har gjort hidtil, thi saa tvivler jeg ikke om, at vi en Gang i Tiden ville naa til at komme ind i andre Forhold. — Disse Udtalelser finder jeg Anledning til at komme frem med, men i øvrigt skal jeg ikke indlade mig paa Einzelhederne i dette Lovforslag, da jeg anser det for nu at være aldeles overflødig. Jeg vil dog henstille til mine Meningsfæller, at de alligevel ikke skulle lade denne Sag dø hen, men paa andre Felter arbejde saa ivrigt og kraftig for den, at vi kunne faa en tidsvarende Ordning af vore folkekirkelige Forhold.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Svovs): Et Par Ord vil jeg tilføje i Anledning af, hvad der nu er udtalt. Det ærede Medlem for Ringkø-

bing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen) har Ret i, at jeg mente at have bevareret hans Spørgsmaal fra den forrige Forhandling i, hvad jeg har sagt i mine Udtalelser; men jeg skal udtrykkelig herved udtale i Anledning af de saadane Udtalelser ved den forrige Sags Behandling, at jeg ikke ønsker et sættes Liv eller en sættes Grav for disse to Sager, og jeg har den Mening, at de ærede Forslagsstillere ved ikke at knytte dem sammen. — Som rigtig bemærket sket af en tidligere Kultusminister — have staaet paa samme Standpunkt; jeg kan ikke komme til at ønske en sættes Stæbne for dem. Det vil jo forstaaes af sig selv efter det Standpunkt, jeg har stillet mig paa baade ved det forrige og dette Lovforslag, at jeg ønsker at optage Sagen saaledes, som den sluttedes, da den sidst var til Behandling i Landstinget, og der er da den Forskel, som jeg fremhævede før, at med Hensyn til Lønnings-spørgsmaalet have vi en bestemt Udtalelse om Villighed paa et bestemt Grundlag i Landstinget til at faa Afgørelse af denne Sag, medens vi med Hensyn til dette Forslag have en lige saa bestemt Udtalelse om, at der forelaa ikke Villighed til at fremme denne Sag. Der er ikke noget at omtale der, medmindre Landstinget har forandret sit Standpunkt, hvad der i Virkeligheden ikke er nogen Grund til at antage, fordi der ikke er foregaaet noget i den Mellemtid, der skulde kunne have forandret de Motiver, hvorpaa man den Gang støttede sin Afgørelse. Til det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm) vil jeg fremhæve, at det ikke er noget meget gammeldags Standpunkt, jeg udtaler, naar jeg siger, at jeg har principiel Betænkelighed ved at opgive Princippet om Beskikkelse af Præster til Fordel for Princippet om Valget af Præster; thi Valgprincippet er dog i det hele og store ikke gennemført paa det Omraade, her er Tale om, nemlig ved Embedsmænd, det være sig Statens eller Kirkens Embedsmænd. Valgprincippet er gennemført, hvor det gælder Folkets, Kommunens, de stedlige Myndigheders Repræsentanter; men Præsten er ikke Repræsentant. Det eneste Tilfælde — det erkender jeg — hvor man paa Embedsomraadet har gjort en Forandring i Princippet, det er for Lærernes Bedkommende, om det har været hel-